

Globálně uznávané principy pro odborné vzdělávání v oblasti nadání
WCGTC – Světová rada pro nadané a talentované děti, 2019
Global Principles for Professional Learning in Gifted Education

Světová rada pro vzdělávání nadaných a talentovaných žáků WCGTC vydala celosvětově uznávané zásady pro odborné vzdělávání v oblasti nadání a talentů, s cílem pomoci vyplnit mezeru v nedostatečné přípravě pedagogických i nepedagogických pracovníků nastavením jasné politiky a pravidel.

The World Council for Gifted and Talented Children Global Principles for Professional Learning in Gifted Education are intended to help remedy this pervasive gap in educator preparation by guiding policy and practice in professional learning about gifted education.

1. Víceúrovňový obsah.

Komplexní odborné vzdělávací programy vycházejí z předpokladu, že s nadanými žáky pracuje každý pedagog, a ten proto potřebuje určitý stupeň odborné přípravy zaměřený na rozvoj nadaných dětí, přestože rozsah i obsah se mohou lišit dle role jednotlivých pedagogů.

1. Tiered Content. Comprehensive professional learning programs recognize that all educators work with gifted students, so all educators need some degree of professional preparation to support the education and growth of gifted children, although the amount and type of content may vary according to each educator's role.

2. Založeno na důkazech.

Kvalitní profesní vzdělávací program se opírá o osvědčené postupy a výzkum, včetně charakteristik, kterými se nadaní studenti odlišují od ostatních studentů jako základní argument pro diferencované služby.

2. Evidence-Based. A quality professional learning program is based on best-practice and research, including the ways in which gifted students are uniquely different from other students as a core rationale for differentiated services.

3. Celostní.

Vzdělávání nadaných by se mělo soustředit na celkový rozvoj dítěte, což zahrnuje nejen jeho vzdělávací potřeby, ale také potřeby sociální a emocionální.

3. Holistic. Professional learning in gifted education should address the whole child, including academic, social, and emotional needs.

4. Široký rozsah vzdělávání.

Kvalitně připravený vzdělávací program zahrnuje informace o různých úrovních a formách nadání, metodách identifikace, výukových modelech a možnostech úprav vzdělávacího plánu a výuky.

4. Broad. A thorough professional learning program includes information about different levels of giftedness, different forms of giftedness, varied methods of identification, different program models, and options for modifying curriculum and instruction.

5. Rovný přístup.

Kvalitní vzdělávací program v oblasti nadání by měl zohlednit potřeby studentů z různých rasových, kulturních a etnických skupin, různého genderu, sexuální orientace a socioekonomického postavení. Naprostou prioritou škol by mělo být najímat a udržet si pedagogy z různých prostředí.

5. Equitable. Professional learning programs in gifted education should address the needs of students from different racial, cultural, ethnic and indigenous groups; genders; sexual orientations; and socio-economic statuses. Recruiting and retaining educators from representative diverse backgrounds should be a priority.

6. Komplexní vzdělávání.

Nadaní žáci jsou přímo i nepřímo ovlivňováni mnoha zaměstnanci školy. Plán rozvoje a profesní vzdělávání v oblasti nadání by měl obsahovat ustanovení o vzdělávání všech pedagogických i nepedagogických pracovníků (vedení školy, poradců, psychologů, speciálních pedagogů a jiných), kteří na dané škole s nadanými pracují.

6. Comprehensive. Many school personnel affect the lives of gifted children, directly or indirectly. A plan for professional learning in gifted education must therefore include provisions for educating administrators, counselors, psychologists, special educators, and others about the needs of gifted students.

7. Začlenění do širšího rámce školy.

Vzdělávání nadaných by mělo být začleněno do širšího rámce vzdělávacího systému školy s důrazem na to, že péči o nadané má zajišťovat celá školní komunita, nejen pověření pedagogové.

7. Integral. Professional learning should present gifted education in the context of an entire school program, emphasizing that gifted students are the responsibility of the whole school community and not just the educators charged with specific responsibilities for serving gifted students.

8. Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků.

Profesní vzdělávací plán by měl průběžně poskytovat příležitosti ke zdokonalování a rozšiřování znalostí a dovedností v oblasti péče o nadané prostřednictvím programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, včetně výměny zkušeností.

8. Ongoing. A professional learning plan in gifted education should provide ongoing opportunities to refine and extend existing knowledge and skills through in-service programs and other professional learning experiences throughout a career.

9. Udržitelnost.

Vzdělávání nadaných by mělo být systematicky zahrnuto do vzdělávací politiky státu, krajů i okresů. Programy by měly být pravidelně monitorovány a doporučuje se zavést systém odpovědnosti. Je aktivně podporována spolupráce mezi všemi zúčastněnými stranami, tj. tvůrci vzdělávací politiky státu, školskými úřady, členy odborné komunity, pedagogy a dalšími.

9. Sustainable. Professional learning in gifted education should be built into educational policy of the state, region, province and/or country. Programs should be monitored regularly, and accountability systems should be in place. Collaboration between all stakeholders—policymakers, school authorities, community members, higher education faculty, and others—is actively encouraged.

10. Posílení kompetencí.

Systém vzdělávání nadaných žáků by měl pedagogy připravit i na to, jak informovat veřejnost a propagovat problematiku nadání a potřeby nadaných.

10. Empowering. Professional learning in gifted education should prepare educators to be effective supporters, promoting gifted students and the services they require.

Přeložila: Bc. Markéta Štindlová (Krajská koordinátorka podpory nadání ve Středočeském kraji)